

PETROSUN мұнай өнімдерінің ішкі нарығының тұрақтылығына қосқан үлесі жайында

Еліміздің ішкі нарығында дизель отынына бұрын-соңды болмаған сұраныстың болмауы, 2023 жылдың аяғында және 2024 жылдың қыс-көктем кезеңінде артықтықты баламалы іске асырудың мүмкіндігі болмағаны, өнімнің осы түрін нарыққа орналастырумен және, үш ірі ҚР МӨЗ-де өндірілген дизель отынын, әкетумен байланысты проблемаларға алып келді.

Қазақстан Республикасы отын-энергетика кешенінің Ситуациялық-талдау орталығының деректеріне сәйкес, еліміздің МӨЗ және мұнай базаларындағы дизель отынының жиынтық тауар қорлары 2023 жылғы желтоқсанның аяғында 483 мың тоннаны құрады, ал 2024 жылғы наурыздың аяғындағы жағдай бойынша олардың едәуір ұлғаюы - 618 мың тоннаға дейін байқалды, бұл Қазақстанның барлық нарығын екі айдан астам тұтынудан асып түсті.

Мұнай өңдеу зауыттарының шикі мұнайдың жоғары жүктемесі жағдайында, мұнай өңдеу көлемін азайту арқылы дизель отынын өндіру мен тұтыну балансын тұрақтандыру, ішкі нарыққа сұранысқа ие сұйытылған мұнай газы мен мазутты өндіру қажеттілігіне байланысты, мүмкін болмады. Бұл шаралар, республиканың әлеуметтік-өндірістік объектілері мен мекемелерін жылыту кезеңінде, елдің бірқатар өңірлеріндегі ЖЭО-дағы авариялық жағдайлар аясында жылумен тұрақты қамтамасыз ету және негізгі жанармай құю отыны ретінде сұйытылған газды пайдаланылатын, Қазақстан өңірлерінде ықтимал әлеуметтік шиеленісті болдырмау үшін қабылданды.

Дизель отынының сыни профициті жағдайында "PETROSUN" ЖШС, оның өңдеуге мұнай жеткізуші ретіндегі жиынтық көлемі елдің үш ірі МӨЗ-де процестің үлкен үлесін құрайды. Әлеуметтік жауапкершілікке негізделген кәсіпорын, қаржылық шығындар тұрғысынан танымал емес шараларына мәжбүр болды.

"PETROSUN" ЖШС басшылығы, үш ірі МӨЗ және компания акционерлерінің бірі "ҚазМұнайГаз" ҰҚ АҚ – мен бірлесіп, көрінеу қолайсыз және өтелмейтін шешім екенін ескере отырып, өндірілген талап етілмеген тауар өнімін МӨЗ-ден өңірлік мұнай базаларына және үшінші тарап ұйымдардың қашықтағы қоймаларына әкетуді жүзеге асыру туралы шешім қабылдады.

Қысқа мерзімде "PETROSUN" ЖШС Қазақстанның 15 өңірінде орналасқан 40 мұнай базасымен, оның ішінде "отын-энергетикалық кешен-Қазақстан" Сауда үйі " ЖШС-нің отын қоймаларымен жалға алу шарттары жасалды. Осылайша, "PETROSUN" ЖШС қосымша жалға алынған резервуар паркі компания үнемі пайдаланатын сақтау қуаттарының 80% - на ұлғайды.

Үш ірі МӨЗ дизель отынымен толып кетпеу және қайта өңдеудің жоспарлы технологиялық процесін бұзбау үшін 2023 жылдың желтоқсан айының соңынан 2024 жылдың мамырына дейін қайта сақталған мұнай өнімдерінің жиынтық көлемі 204 мың тоннадан асты. Бұл ретте "PETROSUN" ЖШС резервуарларды жалға алу қызметтері, мұнай өнімдерін қабылдау, сақтау және босату қызметтері, сондай-ақ логистикалық қызметтер үшін елеулі шығындарға ұшырады.

Айта кету керек, жалға алынған мұнай базалары паркін босату үшін шығындарды қысқарту мақсатында, сондай-ақ 2024 жылдың мамыр айында "ТЭК - ҚАЗАҚСТАН" ЖШС отын қоймаларының жаңа меншік иесінің "ҚТЖ-Жүк тасымалы" ЖШС тұлғасында олардың резервуарлық паркін шұғыл босату туралы талаптарын ескере отырып, "PETROSUN" ЖШС іске асыру бойынша шаралар қабылданды нарық конъюнктурасына сәйкес келмейтін бағалар бойынша дизель отыны. "PETROSUN" ЖШС акционерлер алдында тәуекелдерсіз және қаржылық шығындарды барынша азайтуды қызметті тиісінше жүргізу бөлігінде бірқатар міндеттемелер қабылдағанын назарға ала отырып, қабылданған мәжбүрлі шаралар Компанияның қаржы-шаруашылық көрсеткіштеріне өте теріс әсер еткенін атап өтеміз.

Бүгінгі таңда мұнай өнімдерін жалға алынған базаларда сақтау шығындарының деңгейі ішінара сақталады, себебі олардың кейбіреулері тұтынуы жоғары, сәйкесінше сатып алу қабілеті жоғары аймақтық орталықтардан географиялық қашықтыққа байланысты.

Тұтынудың маусымдық өсуін ескере отырып, дизель отынының қайта жинақталған көлемінің жалға алынған мұнай базаларынан "PETROSUN" ЖШС ресурстарын еркін, шектеусіз сату, сондай-ақ бүкіл Қазақстан бойынша мұнай өнімдері нарығы субъектілерінің қызметі үшін қолайлы жағдайлар жасады.

"PETROSUN" ЖШС қабылдаған барлық шаралар Қазақстан Республикасының отын-энергетикалық қауіпсіздігін тұрақтандыруға бірінші кезектегі елеулі үлесін қосып отырғаны анық.